

Dosarul nr. 3r-183/2022
2-20081297-01-3r-07062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

D E C I Z I E

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată
depusă de Alexandru Botnari împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire
la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate împotriva
hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2020, Alexandru Botnari a depus cerere de chemare în judecată în
procedura contenciosului administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate
cu privire la anularea actului de constatare nr.116/11 din 27 iunie 2020.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a
fost admisă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Botnari Alexandru
împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului
administrativ individual defavorabil și a fost anulat actul de constatare nr.116/11 din
27 iunie 2020. (f.d.60, 68-83)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la data de 29 noiembrie 2021,
Autoritatea Națională de Integritate a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 22
octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea
apelului, casarea integrală a hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere
integrală a acțiunii, fără a solicita repunerea în termen.

Prin încheierea din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de
Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii din 22 octombrie 2021 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost declarat inadmisibil, pe motiv că, apelul
a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul
administrativ.

La 3 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de
Integritate a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 6 aprilie 2022 a Curții de
Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat Autoritatea Națională de Integritate că nu a fost citată în mod legal la ședința de judecată din 22 octombrie 2021, iar dispozitivul hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost abia comunicată Autorității Naționale de Integritate la data de 10 noiembrie 2021. Așadar, termenul de 30 de zile a început a curge din data de 10 noiembrie 2021, iar depunerea apelului la data de 29 noiembrie 2021 se încadrează în interiorul termenului respectiv.

A solicitat recurența admiterea recursului, anularea încheierii din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei pentru examinare în fond.

În conformitate cu art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 6 aprilie 2022, fiind notificată recurenteii în data de 22 aprilie 2022, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.100). Astfel, recursul depus prin intermediul poștei electronice la 3 mai 2022 (f.d.101/103), este în termen.

La 8 iunie 2022 în adresa lui Alexandru Botnari, a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă acesta nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art. 243 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel

Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2), lit. d) din Codul administrativ, apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost declarat inadmisibil, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut posibilitatea depunerii apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 22 octombrie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost admisă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Alexandru Botnari împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și a fost anulat actul de constatare nr.116/11 din 27 iunie 2020.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că termenul de depunere a apelului și-a început curgerea la 23 octombrie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării hotărârii contestate și a expirat la data de 21 noiembrie 2021 (zi de duminică), astfel ultima zi de depunerea a apelului fiind ziua de 22 noiembrie 2021 (zi de luni), inclusiv, pe când cererea de apel a fost depusă la 29 noiembrie 2021, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 6 aprilie 2022, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil.

Or, în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

La rândul său, art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că prevederile art.65 alin.(1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Astfel, în conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

În mod egal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, la depunerea apelului din 29 noiembrie 2021, nu s-a solicitat.

La caz, nu poate constitui temei de admitere a recursului și anulare a încheierii contestate argumentul recurentului precum că termenul de depunere a apelului a început a curge din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc.

Or, instanța de recurs învederează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel în contenciosul administrativ este prevăzut de o normă imperativă – art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, prin prisma căreia începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat de pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurenteii precum că Autoritatea Națională de Integritate nu a fost citată în mod legal la ședința de judecată din 22 octombrie 2022, întrucât din procesul-verbal al ședinței de judecată din 11 octombrie 2021 (f.d.57), precum și din conținutul recipisei cu privire la înștiințarea participanților la

proces (f.d.53), este cert stabilit că reprezentantul Autorității Naționale de Integritate, Ionițel Ludmila, împuternicită în baza procuri Nr.07/4 din 4 ianuarie 2021 (f.d.51) a cunoscut că deliberarea și pronunțarea hotărârii va avea loc pe data de 22 octombrie 2021, iar reieșind din prevederile art. 65 din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al apelantului/recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului conform prevederilor art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, fapt ce la caz a fost ignorant cu desăvârșire.

Contrar celor menționate, s-a constatat că Autoritatea Națională de Integritate nu și-a exercitat dreptul de a depune apelul în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2), lit. d) din Codul administrativ, de a declara apelul inadmisibil. Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Autoritatea Națională de Integritate nu a depus apelul în termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2), lit. d) din Codul administrativ.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii spre examinare a unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a

Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se menține încheierea din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Botnari împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru